

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

D[omi]nica eadem de aduentu vniuersali. sermo. ij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

mobilitate diuine iusticie. Item propter de-
centem ordinem sapientie ipsi. Et sic ex tri-
bus apparer incarnatio omnis congrua. Que
quidem tria sumuntur ex parte dei scilicet ex plene-
tudine diuine misericordie ex immobilitate iusti-
cie ipsi. Et ex decenti ordine sapientie ipsi.
Quia enim deus sume bonus et misericors
est: decuit ut nulli nature negaret hunc
capax erat. Unde cum natura humana lapsa
esset: et nihilominus reparabilis foret de-
cuit ut ea recuperaret. Item Tho. in. iij. sen-
dist. j. q. ij. De hac autem ratione factus dicitur
est supra in prima ratione huius sermonis. Secun-
do ex immobilitate iusticie diuine. quod ut
ait Tho. ubi supra. Iusticia dei immutabilis
est: cui lege sanctorum est ut nunquam peccati sine
satisfactione dimittat. decuit ut in humana
natura institueret eum quod satisfacere posset:
quia hoc purus homo per se facere non poterat.
Ratio est triplex quam assignat Tho. in. iij.
sen. dist. j. q. j. ar. ij. In responsione ad vlti-
mum argumentum. Tertio ex decenti ordi-
ne sapientie sue. Quia enim sume sapiens
est: convenientissimum modum reparatiois ad-
inuenire debuit. Modus autem inuentus
simus est ut integra natura repararetur: ut
finaliter ad hunc quod amiserat homo puenire pos-
set. Si autem hominem per angelum repararet:
non esset integra reparatio: quod semper homo
angelis salutis sue debitor esset: et ira et in-
beatitudine equari non posset. Quod tam-
men peccatus fuisset si non peccasset. Si
autem tunc consequitur homines per gratiam re-
parationis: ut sine sicut angeli dei in celo
Barth. xij. Unde decuit: ut non angelus
sed ipse deus hominem repararet: iuxta illud
Eia. xxxij. Deus ipse ueniet et saluabit nos
Similiter ut esset facilis modus ascendendi
ad deum: decuit ut homo ex his que cogitauit
ta sunt sibi tam secundum intellectum quam se-
cundum affectum in deum surgeret. Et quia
homini naturale est secundum statum suum
ris misericordie ut a visibilibus cognitione acci-
piat: et circa ea afficiat: ideo deus congruen-
ter visibilis factus est naturam humanam as-
sumendo: ut ex visibilibus in inuisibilibus
amor et cognitione rapiamur. Hec Tho.
ubi supra. Est etiam alia ratio: que sumi-
tur ex parte diuine sapientie: quare decuit
deum incarnari: quam assignat Tho. in.
iij. sen. dist. j. q. j. Nam ut dicit Sap.

vij. Sapientia vincit malitiam sed per malitiam
diaboli et hominis: humana natura
que est opus dei delecta est quantum delecti
potuit in culpa et miseria. Sed decuit ut sapi-
entia dei ipsam exaltaret quantum exaltari
potuit: ergo cum natura humana sit assumenda
possibilis in unitate diuine persone: ut ponit.
Tho. in. iij. sen. di. j. q. j. Et in. iij. par. q. j.
ar. j. videtur congruum fuisse: ut deus naturam
humanam assumeret. Hec Thomas.

**Eadem dominica prima de
aduentu de iudicio vniuersali.
Sermo secundus.**

Benedictus

qui uenit in nomine domini. Bar. xij.
Intentio mea est predicare de
aduentu christi ad iudicium. In sacra scri-
ptura inuenimus tres christi aduentus ge-
nerales.

Primus est humilitatis copiose: tam perierit.
Secundus charitatis gratiose: et hunc presens.
Tertius maiestatis rigorose: et hunc futurus.

Hi tres aduentus ostendunt in euan-
gello hodierno secundum ordinem nostrum quod euan-
gelium licet sit de ramis palmarum historice: tam-
en allegorice premet ad officium hodiernum.
Primus aduentus ponit in principio
euangelij.

Secundus in medio.

Tertius in fine.

Dico primo re. Iste aduentus fuit in
uero uirginali per incarnationem cum ma-
gna utilitate. Ratio ut satisficeret pro su-
perbia Ade et Eue. que superbia fuit pri-
us quam gula. Inuitum omnis peccati su-
perbia. Eccli. x. Ideo uenit cum magna
humilitate non ministrari. sed ministrare
sicut famulus. Seruauit enim christus in
isto primo aduentu nobis.

Primo de corde suo ostendens nobis
charitatem.

Secundo de ore docens doctrinas.

Tertio de potentia faciendo miracula.

Quarto de corpore tradendo illud mortis.

De hoc aduentu dicit psalmus. Filius
hominis non uenit ministrari: sed ministrare
notatur

Dominica. I. Aduentus

In principio euangelij vsq; Soluite et ad-
ducte mihi vbi notauit quattuor. ¶ Pri-
mo finis p quam venit qui est pacificatio
hominis cum deo: et cum angelis et cum se
ipso / et cum primis ibi. Cum appro. Ies-
us hierosolyminis. que pacifica vlt visio
pactis interpretat. Eph. ij. Ipse em est par
nostra: qui fecit vtraq; vnus. Et veniens
euangelizauit nobis pacem et c. ¶ Secdo
via per quam venit: que est virgo Maria
Beru. Virgo egregia ipsa est via regia: p
qua saluator venit ad nos. Hec notat ibi.
Et cum venisset Bethfage: quod interpre-
tatur domus oris: qa in aperitione oris.
Ecce ancilla domini: facta est domus dei
Unde cantat. Domus pudici pectoris: et
plum repente fit dei. ¶ Tertio causa effi-
cies quare venit: que est misericordia ibi. Ad
montem oliuerti Eph. ij. Deus qui diues
est in misericordia: ppter nimiaz charitate sua
qua dilexit nos cum essemus mortui pec-
catis conuincit nos. ¶ Quarto actus
ad quem venit: qui est illuminatio mundi:
et liberatio a vinculis peccatorum / no solum
per se sed p discipulos. ibi. Misit duos di-
scipulos: vsq; Soluite et adducite et c. Iste
aduentus quotidie fit in hostia verbis a sa-
cerdote. Hoc est em et c. Sicut in principio
dictis verbis a yguine. Ecce ancilla domi-
ni et c. ¶ In primo venit vt famulus: sed
in isto secundo aduentu venit christus vt
socius: in eadem mensa comedens. Fide-
lis deus p quem vocati estis: in societate
filij ei domini nostri Iesu christi prime.
Eoz. j. Iste aduentus notatur in euange-
lio cum dicit. Filie syon id est ecclie mili-
tanti vel anime humane. Dicite. s. vos ps-
dicatores. Ecce rex tuus venit tibi man-
suetus. De isto regratiari debem: ei dice-
do. Benedictus qui venit in nomine socij.
¶ Dic tertio et c. Tunc veniet sicut rex ad
iudicandū et c. De isto aduentu dicit ipse
mer. Tunc videbit filium hois venientē
in nubib; celi cū virtute magna et maie-
state et c. Mat. xxij. De hoc aduentu
loquit thema dicens. Benedictus qui ve-
nit in noie dñi: no famuli vt in primo ne-
q; socij: vt in secdo: sed dñi. Ps. ij. Logno-
scent dominus iudicia facies. Propter istos
tres aduentus sunt tres hebdomade de ad-
uentu: q; quarta non pficit. De isto ergo

aduentu pdicatur? quesiuit quō erit: et in-
ueni quandā auctoritatē christi. qui bene
scit et c. Cum venit filius hominis in sede ma-
estans sue et c. vsq; Iusti autē in vitā eter-
nā. Mat. xxv. Vbi nota q; sunt octo clau-
sule: declarātes istum aduentū. ¶ Prima
clausula Cum venerit filius hominis. i. vir-
ginis. non dicit filij hominū. Solus autē
christus dicit filius hois: q; de matre sine
patre. In maiestate sua. no dicit in humi-
litate / paupertate / et simplicitate / cum qd
bus venit in primo aduentu. In tantū q;
Ioānes baptista videns ipsum dicit ecce
agnus dei. Et iudei videntes ipm despe-
runt dicentes. Nolimus hunc regnare sup
per nos. Lu. xix. Ideo Esa. liij. In humili-
tate iudiciū ei sublatū est. Sic pberta
uerat Sach. ix. dices. Ecce rex tuus venit
tibi iustus: et saluator et ipse paup. et ascen-
dens sup asinā: et super pullum filij asine
Sed in aduentu ad iudiciū veniet cū tan-
ta maiestate q; totus mundus tremet. Ps.
ix. Cognoscent omnes iudicia facies. ¶ No-
ta similitudine de auctulis cantantib; et lud-
dentib; in arborē: sed supueniente falcone
omnes pauescunt et silent. Sic considerate q;
iste mundus sit quedā arbor: faciens fructus
dignitatis: bonorum: diuitiarum: officiorum: deli-
ciarum et quilibet sibi vult implere caput
tuum de his fructib; Aues ludentes in hac
arborē mdi: sunt omnes creature corpales
¶ Primo sol ludit currendo semp de oriente
ad occidentē: et e conuerso. Item in est-
state ascendit in byeme descendit: oritur
sol et occidit. et ad locum suum reuertit. ibi
q; renascens gyrat p meridiem: et flexitur
ad aquilonē iustrans vniuersa in circuitu.
Eccij. j. Idē de luna. Item de stellis. Item
aer: aqua: terra. Non faciūt nisi ludere. pi-
ces in mari / aues in aere: et animalia in
desertis semp ludunt. Auctoritas Dele-
crabar p singulos dies ludens coram illo
omni tempore: ludens in orbem terrarū. Pro-
uerb. viij. Ad litterā loquitur hic de ludo
mundi: sed quādo veniet falco seu aquila
i. Christus in iudicium: iste ludus cessat
bit: q; omnes creature timebūt. Esa. lxxxv.
De celo auditū fecisti iudiciū tuum: terra
tremuit et quēuit cum exurgeret in iudicio
deus: vt sal. fac. omnes in a. terre. Nota hic
practice quō auarus vult libentē restitui

ere vsuras. superbo fuisse humilis: religio
 sus seruare religione di. **O** miser quando
 quideba predicare no potui facere. Item
 motus co:poz celestium q est quasi qda
 ludus cessabit. et sol obscurabit et luna no
 dabit lumē suū: et stelle cadent de celo etc.
Vide hoc alibi in sermone. Ideo ecclia p
 fideli populo cbiziano oras ait. Libera me
 domine de morte eterna in die illa tremē
 da etc. **C**onsilium ergo do vobis vt tunc
 scitis securi et firmi: vt sustineat et firme
 tis duos pedes vestros scz dextrum credē
 tie: et sinistrū obediētie: quia nullus vno
 tantuz pede firmat. Hanc firmitate pete
 bat Grego. in collecta vigilie natiuitatis
 dñi. Presta quesumus omnipotens deus vt
 vnigenitū tuum quē redemptorē leti susci
 mus. venientē quoqz iudicem securi vide
 amus. Pater dñi clausula. **S**ecda clau
 sula est omnes angeli eius cum eo. **U**nd ce
 lum illa die euacuabit. Sed diceret al
 quis. Quid dicem de sanctis: qz christus
 non loquit nisi de angelis. **R**espondeo q
 omnes sancti etiā tūz eo venient ad iudiciū
Et christus ideo nihil dicit: qz iam ppheta
 dixerat ex parte sua: qd idem est. **E**sa. iij.
Dominus ad iudiciū veniet cū semibz po
 puli sui et principibz eius. **N**ota. **C**um se
 nibz populi sui principibus eius. **N**ota.
Cum semibz id est sanctis. **S**ed quare san
 cti dicunt senes: cum multi mortui fuerūt
 iuuenes. **E**t preerat tunc omnes erūt iuue
 nes in similitudinem etatis plenitudinis
 christi: vt dicit apłus **E**ph. iij. **R**espon
 deo qz senectus significat sapientiā. **V**ale
 dictus puer centum annoz: quia nullus
 intrauit nec intrabit paradysum: nisi sapi
 enter se gubernauerit. ps. **C**um principibz
 bus populi sui scilicet angelis. **E**t nota qd
 tūc erūt manifesta omnia mala et bona etc.
Ratio quia iudex no fert sententiā: nisi
 prius videat processum: et ex actis in cau
 sa iudicat. **I**deo Daniel. vij. **J**udicium se
 dit et libri aperti sunt. **E**t Apoc. x. **E**t iu
 dicati sunt mortui ex his que scripta erāt
 in libris: sūm opera ipoz. **N**ota libri Glo
 scientiarz que mō sunt clausē omibz nisi
 soli deo. **O** tunc erit magna p̄fusio dāna
 ris et malis q fecerūt etc. **R**emedium q̄ ne
 appareat tunc peccata vestra in p̄fusione
 vestra recipiat nunc velum q̄ d̄ratum. i.

penitentia q̄ habet quattuor angulos.
Primus est p̄teritio de peccatis. **S**icut
 puer q̄ deturpauit vestē suā: plorat etc.
Secundus vero est propositum emen
 dandi de futuro.
Tertius oris p̄fessio: qz aliter plaga no
 sanaf: nisi radix et putredo p̄iciat.
Quartus penitentialis afflictio: factē
 do penitentiā a p̄fessore inunctā. **N**am iux
 ta mensurā delicti erit et plagaz modus.
Deuf. xxy. **I**sto velo penitentie pctā cod
 operiūt. **A**uctoritas. **B**eati quoz remissio
 se sunt iniquitates: et quoz tecta sunt pctā.
Ps. xxxj. **J**te. j. **P**etri. iij. **C**haritas ope
 rit multitudinē pctoz. **C**haritas. i. penitē
 tia in qua cōcurrit charitas ex q̄ peniten
 tia sumit vigorē: et etc. **T**ertia clausu
 la. **T**unc sedebit sup sedē maiestatz sine. et
 no stabit pedibz. **S**icut iudex p̄ferens sen
 tentiā debet sedere: als sentētia no valer
 de re iudica. c. fina. lib. vj. **I**bi dicit. **S**entē
 tia quam scriptaz edī a iudice litigatoribz
 no recitari: vel quam p̄ ipso stando no se
 dendo p̄ferri contingit: nullus est penitus
 momenti. **Q**uestio est hic quōd stabit vir
 go **M**aria et alij sancti. **A**liqui dicunt q
 p̄go stabit genibus flexis cum beato **J**oh
 anne etc. **E**t ita a multis pingitur. **E**rroz
 est: quia tunc virgo no orabit pro peccato
 ribz: quia tempus erit rigoroze iustitie no
 misericordie. **I**do si veller orare diceret si
 bi christus. **P**ater mea non loquamini
 mibi de hoc. **E**go eis dedi tempus peniten
 tie et abusi sunt illo peccando. **A**uctoritas
 zelus et furor viri no parcat in die vindic
 tae: nec acquiescet cuiusqz p̄cibus. nec acci
 piet pro redemptioe dona plurima. **P**ro
 uerb. vj. **D**ico ergo q̄ p̄go sedebit ad lat
 christi in throno simul cum ch̄o. **A**uctoz
 ras allegorice: qz figura fuit p̄ginis. **S**ed
 dit rex super thronum suum: et positus est
 thronus matris eius. que sedit ad dexte
 ram eius. iij. **R**egū. ij. **R**ex est christus p̄
 lxxj. **D**eus iudiciū tuū regi da. **E**t Apoc.
 xij. **H**abens in femore scriptum rex rex
 gum: et dominus dominantū. **Q**uid de
 apostolis. **R**espondeo apostoli: et alij vi
 ri apostolici. **S**icut Dominicus **F**ranc
 scus **A**ugustinus **H**ieronimus etc. **S**ed
 debūt cum ch̄o. **A**uctoritas **M**arib. xij
Antē dico vobis q̄ vos q̄ reliquistis omnia

Domínica. I. Aduentus

q̄ secuti estis me: in regeneratōne cum se-
si ho. in se. ma. luc. sede: z vos super se. xij.
su. xij. tribu israel. Nota Reliquistis omnia
non solum exteriora: sed etiā affectum cor-
dis. Exemplū de Petro z Andrea z cete-
ra. In regeneratōne. Duplex est genera-
tio scz anime z corporis. Generatio anime
est p̄ creatōne. Regeneratio est in bap-
tismo. Ideo dicit regnatus homo q̄ bap-
tizatur. Joan. ij. Nisi quis renatus fuerit
zē. Generatio vero corporis est in ytero ma-
tris p̄ receptōne: regeneratio vero erit in
resurrectōne: dicit q̄ in resurrectōne id est
resurrectōne yniuersali. Nota Judican-
tes nō dicit iudicandi. Quid de alijs san-
ctis: Respondeo iudicabunt etiā ipsi sed
diuersimode. Nota hic q̄ iudicare potest
competere seu accipi multipliciter. Uno
modo p̄ modū priuatis auctoritatis. Et sic
competit soli trinitati: licet p̄ quandā ap-
propriatōne iudicialis potestas attribua-
tur persone filij: iuxta illud Joan. v. Pa-
ter omne iudicium dedit filio. Et Act. x.
p̄cis de christo. Hic est qui constitutus est
a do iudex uiuoz z mortuoz. Quomodo
gūt hoc sic vide Tho. in. iij. par. q. lix. ar. j.
Secdo modo competere potest alicui per
modū primarie delegatōnis. Et licet sit
camere imperij. tñ de iure diuino delega-
ri pōt. Et sic competit soli ch̄o fm q̄ ho-
mo ut expresse dicit Daniel. viij. Aspice-
bam donec throni positi sunt: z antiquus
dierum sedit. i. deus pater. Et sequit. Et
ecce cum nubibus celi: quasi fili⁹ hominis
ueniebat z usq̄ ad antiquū dierum puenit
z in p̄spectu eius obtulerūt eum: z dedit
ei potestātē z honorē z regnū zē. In quo
innuit potestas iudicialis homini christo
delegata. et istud petebat Dauid di. Ps.
lxxj. Deus iudicū tuū regi da: z iustitiaz
tuaz filio regis. Et hoc iusta ratione fieri
in p̄sentū infinite humilitatē: que fuit in
ch̄o: quādo ab impijs. s. Pilato z Hero-
de iudicat⁹ est. Hic tangit Glo. sup illud
Job. xxxvj. Causa tua q̄m impij iudicata
est. Glo. a pilato. Ideo iudicium causam
q̄ recipies. Glo. a: ut iuste iudices. Nota
Quali impij: qz peius z uilius fuit ch̄i-
stus iudicatus. z cōdemnat⁹. q̄ latro vel
homicida: qz de illis fit p̄cessus ordinat⁹
zē. Sed de christo nihil. Nota q̄ ille qui

iniuste iudicat ab alto illum iudicare me-
retur. Nota exemplū d̄ Theodoro rege
q̄ Joāne papam z Simachū patriciū ius-
dicauit. Et ideo post mortē uisus est a q̄
dā sancto eremita de trudi in ollā uul-
cant ab eis ut refert Greg. in. iij. dialogo
rū. Tertio iudicare pōt alicui competere
p̄ modū assessorie dignitatē. Et sic iudica-
bunt sancti p̄fecti: z paupes uoluntarij ut
ap̄li z eoz vitā sequētes: ut patet. Mat.
xix. z sup̄ dictū est. Et martyres etiā q̄ p̄
ch̄o iudicari sunt q̄ dicit. Apoc. iij. Qui
uerit dabo ei sedere in throno meo: sicut
z ego uici z sedi cū patre meo in throno
ei⁹. Quarto p̄ modū approbatōis. Et sic
iudicabūt omnes sancti: iuxta illud Sap.
iij. Iudicabūt sancti nationes. Q̄ magn⁹
honor zē. Quinta clausula. Congre-
gabūt ante eū omnes gentes. Questio est
hic: ubi fiet istud iudiciū. Respondeo: cō-
munitē dicit q̄ in ualle Josaphat: ut dicitur
Joel. iij. In diebus illis z in tpe illo
cū uerterō captiuitatē Juda z hierusa-
lem p̄gregabo omnes gentes: z uicā eos
in ualle Josaphat z dilectabo ibi eū eis.
Hic est duplex questio. Prima quō illuc
transibim⁹. Respondeo: q̄libet nostz nūc
habet angelū qui portabit sibi cōmissum:
siue electū siue reprobiū. Et de bonis claz
est: sed de malis non audere dicere nisi qz
ch̄is dicit Mat. xij. Sic erit in p̄sumatē
one seculi. Dicitur fili⁹ hominis angelos
suos. z colligent de regno eius omnia scan-
dala et eos q̄ faciūt iniquitatē: z mittent
eos in caminū ignis. Nota. Scandala di-
cunt illi q̄ peccant publice. Iniquitas ho
q̄ occulte sed differentia est inter bonos z
reprobos: qz boni cū magna reuerētia uo-
cent ab angelis zē. Sed reprobi cum ma-
gno uituperio zē. Sicut tradit ad curias
homicida inuitus zē. Ideo ch̄is ait. Et
bunt angeli z separabūt malos de medio
iustoz et mittent eos in caminū ignis: ibi
erit fletus et stridor: dentium. Ibidem.
¶ Secda questio est: quō tot milia hoim
poterunt stare in illa ualle tam parua zē.
R̄spondeo fm Petrum de palude in. iij. dist.
xlvij. q. j. ar. j. conclu. iij. Quod dominus
descender sup̄ uallem Josaphat: nō quā
de usq̄ ad terrā: sed nec prope terrā sed usq̄
qz ad locū ubi amiserūt ap̄li aspectū eius.

Sicut qñ ascendit in celis / nubes susce-
pit eū ab oculis eoz. Act. 1. Boni autē et es-
lecti nō erūt in terra in illo loco vallis Jo-
saphat: sed rapient obuiam chzo in a-
m: **¶** In Aplūs. Doctus q in chzo sunt resur-
gent pmi: deinde nos q viuit / q residit
sumus qui relinqmur: sil' rapiemur cum il-
lis in nubibz obuias chzo in aera. Et sic sp-
tū dño erimus. j. Tim. iij. Nota magnū
honore zc. Si aliq elect' essz in terra qñ
chz diceret sibi. Ascendat' huc zc. **¶** **Da-**
li vero z rep: obi in terrā scribens. i. manebunt: circa illa loca in regione circūquaqz
ybi chzstū z electos videre poterūt. **¶** **Luz**
rone altitudinis. tuz rone claritat': iurra
illō Jo. xix. Videbūt in quē transierūt
Gel p hoc: qz compressi stabunt in eodez
loco simul. **¶** **Gel p hoc:** qz ad qñcūqz di-
stantiā virtute diuina ad singuloz oculos
species corpis chz deferet: siue stent sup
mare deo sustentate: siue cōpressi: vt dictū
est fm Petri. **¶** **Tunc aspect'** ipse erit into-
lerabilis malis: q yellent pot' esse in ifer-
no zc. **¶** **Ideo dicit** **Luce. xxj.** Et in terris
pressura gentiū arecentibz hoibus pre-
tū moze: z expectacione q superue. vni. orbi.
¶ **Et Job in psona dānatoz.** Quis mihi h-
tribuat / vt in iferno pegas me: z abscon-
das me donec pranteat furor tuus. **¶** **Job.**
xij. **¶** **Et Apoc. vj.** Reges terre z pncipes
terre / z tribuni / z milites / z diuites / z for-
tes / z omīs seruus z liber: absconderūt se
in speluncis / z petris montiū z dicēt mō-
tibus z petris. **¶** **Ladite sup nos: z abscon-**
dite nos a facie sedentis sup thronū et ab
ira agni: qñ venit dies magn' ire ipsoz.
¶ **Quinta clausula.** Et dicit rex his qui
a dextris ei' erūt. **¶** **Hic nota q sicut iudex**
anteq det sententiā: optet q videat prius
peccatum z merita partū zc. Sic chz zc.
¶ **Ideo aperient libri pscientiāz: z videbūt**
omnia opera bona z mala zc. Auctoritas.
¶ **Vidi mortuos: magnos z pusillos stan-**
tes in ppectu throni: z libri aperti sunt: z
iudicati sunt mortui ex his q scripta erant
in libris: fm opa ipsoz. Apoc. xx. **¶** **Ad idē**
facit Daniel. vij. **¶** **Iudiciū sedit zc. Vide**
supra in. ij. **¶** **Item nota quomodo chzstus**
vt deferat honore matri z sanctis: q erūt
afflores sui dicit matri. **¶ **Vater mea qd****
videt vobis de his: **¶ **Et rñdebit virgo: si****

li qui vixerūt fm vestra mandata. Et qui
aliquādo peccauerūt z fecerūt penitentiā
fm qvos distulit. Penitentiā agite zc. id
sunt digni regno tuo. **¶** **Ideo chz interro-**
gabit aplos: z illi dicēt. **¶ **Dñe qñosissima****
mater vestra iustissime respondit. **¶ **Et chz****
stus. **¶ **Et ego vt iudex vniuersalis fero sen-****
tentiāz vt fiat sicut dicitis. **¶ **Deinde dicit****
his qui ad dexterā sunt leta facie. **¶ **Veni-****
te benedicti zc. **¶ **Tūc illi gentibz flexis gra-****
tias agent chzo dicētes. **¶ **Nō nobis dñe nō****
nobis zc. **¶ **Gloria tibi dñe q nat' es de vir-****
gine zc. **¶ **Questio est hec: nunqd bec snia****
fiet vocalit' tm: **¶ **Rñ. **¶** **Pe. de palu. tener me-******
diā sniam. **¶ **quo ad meritoz discussionē****
mentalit' fiet. **¶ **Esuriūt zc. **¶** **Sed quo ad sen-******
tentie plationē fiet vocalit' zc. **¶ **Pe. de pal-****
in. iij. **¶ **dis. xly. q. j. **¶** **plu. ij. **¶** **Hanc qñtionēz******
noli p'dicare ppter rudes. **¶ **Sexta clau-****
sula est. **¶ **Tunc dicit rex his q a sinistr' ei'****
erūt. **¶ **Discedite zc. **¶** **Hic eandē practicā: qz******
chz dicit matri. **¶ **Quid videt vobis fien'****
dū de his: zc. **¶ **Rñdebit. **¶** **Fili ex quo vixerit******
fm ppriāz voluntatē: z nō fm mādara ve-
stra. **¶ **Ideo ad ifernū zc. **¶** **Nota q tunc non******
erit tēpus misericōdie vel orationū. **¶ **Idem of-****
cent sc'i apli z martyres interrogati a chz-
sto. **¶ **Tunc chz dicit. **¶** **Et ego vt iudex vni-******
uersalis do sentiētiāz vt fiat sicut dicitis.
¶ **Et tunc dicit malis. **¶** **Discedite a me ma-****
ledicti. **¶ **Hic practice q qñ videbūt mali se****
esse dānatos: petent a dño. **¶ **Dñe postq su-****
mus dānati fac nobis gratiāz: vt stemus
tecū. **¶ **Respondēbit. **¶** **Discedite: **¶** **Rñdebūt******
Dñe saltem benedic nobis. **¶ **Respondēbit.****
¶ **Benedicti. **¶** **Tercio dicent. **¶** **Dñe pone nos****
in aliq bono loco. **¶ **Rñdebit. **¶** **In ignē eter-******
nū. **¶ **Quarto dicent dñe da nobis saltē alk-****
quā bonā societate. **¶ **Rñdebit. **¶** **Qui para-******
tus est diabolo z angelis ei'. **¶ **Tunc data****
sentētia cōmouebit inter eos rumor z plā-
ctus: dicētes illud. **¶ **Hiere. xx. **¶** **Benedicta******
dies in qua natus sum: dies in qua pepē-
rit me mater mea nō sit benedicta. **¶ **Da-****
ledict' vtr q annūciavit patri meo dices.
¶ **Natus est tibi puer. **¶** **Tunc vir insurget z****
vroze: z pat' ptra filiū z econuerso. **¶ **Quia****
tūc qnto amor fuit hic intrēssor: tāto mai'
erit ibi odiū / in penā culpe. **¶ **Miseri pec-****
carozes zc. **¶ **Emendem' q q ignorant pec-****
cauim' ne subito preoccupati die mort':******

Dominica .I. aduentus

Queram? spacium penitentie et inuentre non possim? **¶** **S**eptima clausula. Et ibunt hi in supplicium eternum. Ecce executio sententie. Nota q sententia datur primo p bonis et secundo contra malos: sed tunc executio primo fiet d malis. Quibus sic sententia dicitur christus. In inferno aperti os tuum. Tunc terra aperietur et deglutiet eos: tunc descendet in infernum. Auctoritas. In tempore messis dicam messoribus. Colligite primum zizania et alligate ea in fasciculos ad comburendum. **¶** **D**ar. xij. Nota fasciculos: sicut faciunt rustici de lignis ad comburendum. Et sim q hic fuerunt similes in peccatis: sic erunt siles in penis. Unus fasciculus fiet de dominis: alii de platis: alius de malis clericis luxuriosis: alii de religiosis. **¶** **O**ctava clausula de executioe bonorum. Iusti autem in vitam eternam. Tunc dicitur christus angelis. Precedatis vos. Sic ascendet ad celos: ubi gloria eterna erit. **¶** **D**e h dicit **E**sa. xxxv. Qui redempti fuerit et liberati a domino: conuertentur et venient in seculo cum laude et letitia sempiterna super caput eorum. Gaudium et letitia obrinebunt et fugiet dolor et gemitus. **¶** **I**te **A**po. ij. Absterget deus omnem lacrymam ab oculis sanctorum: et mors ultra non erit: neque luctus: neque clamor: neque dolor erit ultra: quia prima abierunt etc. **¶** **E**adē officia prima de aduentu. **¶** **M**undi finis adest. **¶** **S**er. iij.

Dixit precessit dies autem appropinquavit. **¶** **R**om. xij. **¶** **T**hema ppositum et etiam tota epistola declarat nobis finem mundi esse depropinquum: ut nullus ponat spem in eo. Pro declaratione huius sciendum quod in sacra scriptura in multis locis inuenitur quod tempus huius vite seu cursus huius mundi dicitur non respectu vite eterne. Et hoc declarat per tres proportionales. scilicet lune solis et christi. Luna habet claritatem: et sol maiorem claritatem habet scilicet septuplicem: ut dicunt doctores, et etiam glossa ordinaria super illud **E**sa. xxx. Erat lux lune sicut lux solis: et lux solis erit septupliciter. Et peccato autem Ade sol et luna periderunt multum de claritate: sed recuperabunt eam in iudicio vniuersali. **¶** **C**hristus autem habet claritatem incomparabilem excedentem claritatem solis: quod si iusti fulgebunt sicut sol: ut dicitur **D**ar. xij. Quid erit de claritate christi: modo sol et luna dant claritatem in hoc mundo: sed non in paradiso: ut infra subdit. **¶** **N**on in inferno: sed paradisi illuminat a christo. Auctoritas. Ciuitas scilicet paradisi non eget sole neque luna ut luceat in ea. Nam claritas dei illuminabit eam: et lucerna eius est agnus. scilicet christus. **¶** **A**po. xxi. Nota lucerna eius est agnus: quod sicut in lucerna sunt tria: sic in christo. Primo est cera. scilicet caro mundissima: que liquefacta est ad ignem charitatis in passione hominis. Secundo licinium album: est anima mundissima. Tertio lumen: quod est deitas sanctissima. **¶** **H**oc fiat ratio. Si claritas lune respectu claritatis solis dicitur non eo quod sol magis lucet septupliciter: ergo multo magis claritas solis debet dici non respectu claritatis christi: quod est in paradiso: et est maior claritate solis incomparabiliter. **¶** **R**ecte anima nostra in corpore nostro est sicut vesperilio quod lumen lune credit esse magnum etc. sed si videre posset lumen solis: repuraret lumen lune quasi nihil. Sic anima nostra postquam recedit a corpore: reputat presentem mundum quandam noctem quam prius putabat esse diem. **¶** **E**t potest tunc dicere. **¶** **N**on scilicet vite temporalis precessit: dies autem appropinquabit. **¶** **P**ar. thema: ex quo inducitur quod finis mundi huius est prope. **¶** **E**t potest hoc declarari figuratiter per decem plagas egypti que fuerunt figura christianitatis: quod omnia in figuram contingebant illis. **¶** **S**cripta autem sunt ad correctionem nostram: in quos fines seculorum deuenerunt. **¶** **J**. **C**o. x. **¶** **U**nde **I**esus. **¶** **S**aguis/rana/ scinipbes/muice/ hyems/ vlcera/ grando. **¶** **E**t bruceus et tenebre: mortis primogenita dando. **¶** **S**ic aues et pisces mortui: ut habet **E**rod. viij. **¶** **D**ic **h**istoriaz etc. **¶** **P**rima plaga fuit sanguis: que omnes aque egypti verse fuerunt. **¶** **F**uit figura prime plage seu persecutionis ecclesie: que fuit plaga martyrum: in qua aqua baptismi fuit conuersa in sanguinem. **¶** **U**nde cantat ecclesia. **¶** **T**raditur gladijs more bidentium etc. **¶** **I**te **D**ar. x. **¶** **T**radet enim frater fratrem in morte: et pater filium: et insurgent filii in parentes et morte eos afficient. **¶** **E**t durauit vltima ad ducentos annos: et ultra usque ad tempora **S**iluestri pape et **C**onstantini imperatoris etc. **¶** **D**e hac plaga **C**hris. **I**oan. xvj. **¶** **V**enit hora vromis que interficiet vos: et dicit